

Chemiereus 3M komt voor de keuze te staan: een lange juridische strijd of bemiddeling.

Massaklacht tegen chemiereus 3M: wat is dat precies? Wie kan zich aansluiten? En waarom moet het snel gaan?

Een groep buurtbewoners van chemiefabriek 3M in Zwijndrecht trekt samen naar de vrederechter. Ze hopen het bedrijf op die manier te overtuigen om een minnelijke schikking af te sluiten. Is dit de start van een lange juridische strijd? Waarom moet het snel gaan? En wie kan zich aansluiten?

Steven De Bock

Vandaag om 20:20

Wat moeten we verstaan onder de “massaklacht” tegen chemiereus 3M?

Burgercollectief Darkwater3M probeert zoveel mogelijk buurtbewoners bijeen te krijgen om de chemiereus in groep te dagvaarden voor de vrederechter. Ze doen dat na een eerste succesvolle procedure. De vrederechter heeft vorige week immers beslist dat een gezin uit Zwijndrecht, dat door 3M veel te hoge PFOS-waarden had in hun bloed en de grond van hun moestuin, recht heeft op een schadevergoeding door 3M. Die is voorlopig vastgelegd op 500 euro per gezinslid, maar kan veel hoger oplopen als er bijvoorbeeld medische klachten komen. Het vonnis spreekt van “bovenmatige burenhinder” door 3M.

LEES OOK. [Rechter beoordeelt PFOS-vervuiling in Zwijndrecht als “bovenmatige burenhinder”, en dat dreigt 3M een “miljarden” te kosten](#)

Kurt Verstraete (l) van burgercollectief Darkwater3M, en de advocaten die hen bijstaan: Laurent Arnauts, Geert Lenssens en Dirk Abbeloos. — © BELGA

Is die massaklacht het begin van een lange juridische strijd?

Dat kan. De procedure bij het vrederecht is pas een eerste stap, waartegen zeker beroep mogelijk is. Maar het is duidelijk dat de advocaten van Darkwater3M een andere weg voor ogen hebben. Ze hopen zoveel klagers te verzamelen dat ze de chemiereus naar de onderhandelingstafel kunnen drijven. Volgens advocaat Laurent Arnauts zou bemiddeling tot een minnelijke schikking kunnen leiden. In zijn ogen is dat voor beide partijen de beste oplossing. En hoe meer klagers, hoe groter de druk. Er zouden zich al 150 gezinnen gemeld hebben, zegt Kurt Verstraete van het burgercollectief.

“Eens een gerechtelijke procedure gestart, kan een burgerlijke rechtbank zo’n bemiddeling ook opleggen. Tenzij beide partijen daartegen gekant zijn”, zegt Eric Lanckswaert, professor Rechten aan de UHasselt en expert in mediatie. “Lukt de mediatie en komt er een akkoord, dan zal de rechter het akkoord homologeren. Dat heeft dezelfde waarde als een vonnis. Het betekent het einde van de gerechtelijke procedure. Partijen kunnen dan niet meer in beroep gaan. Er is dan ook geen sprake van ‘schuld’, er wordt gewoon een financiële regeling afgesproken.” Lukt de bemiddeling niet, dan draait de gerechtelijke molen verder.

Wat heeft een bedrijf als 3M bij zo’n minnelijke schikking te winnen?

Bij 3M laten ze niet in hun kaarten kijken. Het bedrijf heeft zelfs nog altijd niet bekend gemaakt of het in beroep gaat tegen het vonnis van de vrederechter.

Maar volgens de advocaten van het burgercollectief kan het bedrijf via zo'n bemiddeling verlost geraken van de onzekerheid over een mega-schadevergoeding en van de aanhoudende reputatieschade.

LEES OOK. [Eerste 50 buurtbewoners 3M-fabriek laten bloed nemen voor grootste Europese PFAS-studie ooit: "Tot 75.000 stalen verwerken"](#)

Volgens professor Lanckswert heeft bemiddeling verschillende voordelen. "De procedure is sneller. Partijen komen, via een neutrale mediator, met elkaar in gesprek. De emoties krijgen een plaats. Zo kan er vertrouwen groeien. Daarom is het zo belangrijk dat de gesprekken tijdens de bemiddeling vertrouwelijk zijn. Documenten en verklaringen die deel uitmaken van de bemiddeling kunnen achteraf niet tegen iemand worden gebruikt als de bemiddeling mislukt."

In het Engelstalige rechtsgebied is de procedure gebruikelijker. Maar hij ziet geen reden waarom het hier niet zou kunnen werken in een conflict tussen een bedrijf en een bewonersgroep.

Wie kan zich aansluiten bij de collectieve klacht?

Daarover bestaat nog enige onduidelijkheid. Volgens advocaat Geert Lenssens moet je kunnen bewijzen dat je "bovenmatige burenhinder" ondervindt door de PFOS-vervuiling. Dat kan volgens hem ook gaan om pakweg "stress". Volgens zijn collega Laurent Arnauts mikken ze vooral op mensen die kunnen bewijzen dat er verhoogde PFOS-waarden in hun bloed of in hun grond zitten, en die binnen een straal van 15 kilometer rond de fabriek wonen.

Het grote Vlaamse bloedonderzoek richt zich op mensen die in een straal van 5 kilometer om de fabriek wonen. Het collectief hanteert een straal van 15 kilometer.

LEES OOK. [Zwijndrechts koppel dat schadevergoeding heeft afgedwongen van 3M: "We dachten hier groenten te kweken. En toen kwam PFOS"](#)

Daarom is het bloedonderzoek in opdracht van de Vlaamse overheid van groot belang. Al 9.000 mensen - allemaal wonend in een straal van 5 kilometer rond de fabriek - laten hun bloed testen. Mocht blijken dat die mensen massaal te hoge PFOS-waarden hebben, dan kan dat de massaklacht flink doen aanzwellen.

Waarom wordt er zoveel spoed achter die massaklacht gestoken?

Volgens de advocaten is snelheid geboden omdat 3M zou kunnen spelen op verjaring. — © BELGA

Volgens advocaat Geert Lenssens is het eind dit jaar 20 jaar geleden dat 3M stopte met de productie van PFOS in Zwijndrecht. Volgens hem zal het bedrijf dat gebruiken om de verjaring te bepleiten, waardoor de juridische strijd nog complexer wordt. Om dat te voorkomen willen ze de klachten voor het einde van het jaar bundelen.

Hoeveel kost het om mee te stappen in de massaklacht?

Volgens de advocaten zal er een basisbedrag van ongeveer 150 euro worden aangerekend per gezin, en komt er dan per individu nog een klein bedrag bij. De rechtsbijstandsverzekering zou vaak tussenkomen. Maar niet altijd